

19 Μαρτίου, 1996

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ROYAL RIS LTD ΚΑΙ ΑΛΛΗ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΑΡ. 1),

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 389/94)

Δημόσιο Δίκαιο — Διάκρισή του από το Ιδιωτικό Δίκαιο — Κριτήρια — Μόνο πράξεις διοικητικών οργάνων, που εκδίδονται στην σφαίρα του δημοσίου δικαίου υπόκεινται σε προσφυγή. Η παραχώρηση χώρου σε κέντρο αναψυχής στον δημόσιο πεζόδρομο, αποτελεί πράξη ιδιωτικού δικαίου — Η προσφυγή απαράδεκτη.

5

Με την παρούσα προσφυγή, προσβλήθηκε απόφαση του καθ' ου η αίτηση με την οποία παραχωρήθηκε στους αιτητές άδεια χρήσης συγκεκριμένου περιορισμένου χώρου στον παραλιακό πεζόδρομο των Φοινικούδων.

10

Ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση πρόβαλε ανάμεσα σ' άλλα προδικαστική ένσταση, ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν εμπίπτει στον τομέα του δημοσίου δικαίου.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

Θα ασχοληθεί πρώτα με την πρώτη προδικαστική ένσταση που υπόβαλε ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση, που αφορά το ερώτημα κατά πόσο η προσβαλλόμενη πράξη εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου ή του ιδιωτικού δικαίου.

20

Ο διαχωρισμός αυτός είναι πολλές φορές δύσκολο να καθοριστεί, πλην όμως υπάρχει πλούσια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου επί του θέματος.

25

5 Με βάση την νομολογία και λαμβάνοντας υπόψη το υλικό που τέ-
θηκε ενώπιόν του, το Δικαστήριο εξέτασε τον πρωταρχικό σκοπό που
επιδιώκετο να εξυπηρετηθεί με την προσβαλλόμενη πράξη και κατά-
ληξε στο συμπέρασμα ότι ο σκοπός αυτός δε στόχευε στην προώθηση
10 οποιουδήποτε δημόσιου σκοπού ή συμφέροντος, αλλά τουναντίον εί-
χε στόχο την εξυπηρέτηση των ιδιωτικών συμφερόντων των επιχει-
ρηματιών, συμπεριλαμβανομένων και των αιτητών που διατηρούν ξε-
νοδοχεία, κέντρα αναψυχής και εστιατόρια έναντι του χώρου για τον
οποίο γίνεται λόγος. Η άδεια χρήσης των χώρων αυτών σκοπό είχε
15 να εξυπηρετήσει τις επιχειρήσεις τους και όχι να προωθήσει οποιο-
δήποτε δημόσιο σκοπό ή συμφέρον.

15 Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη πράξη εμπίπτει στη σφαίρα του
ιδιωτικού δικαίου και επομένως η προσφυγή θα πρέπει να απορρι-
φθεί ως απαράδεκτη γιατί δεν υπόκειται σε αναθεώρηση με βάση το
Άρθρο 146.1 του Συντάγματος.

*Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς
έξοδα.*

20 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Tamassos Tobacco Supplies v. Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 407,

25 *Antoniou and Others v. Republic (1984) 3 C.L.R. 623,*

Γεωργίου v. Α.Η.Κ. (1995) 3 Α.Α.Δ. 424.

30 Προσφυγή.

30 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Δήμου με την οποία
αποφασίστηκε η παραχώρηση άδειας χρήσης από τους αιτητές συ-
γκεκριμένου περιορισμένου χώρου.

35 *Α. Σ. Αγγελίδης και κ. Αντ. Ανδρέου, για τους Αιτητές.*

Γ. Μ. Νικολαΐδης, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

40 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Οι αιτητές είναι ιδιοκτήτες υποστατι-
κού που χρησιμοποιείται ως εστιατόριο στην παραλία των “Φοι-
νικουδων” στη Λάρνακα, και είχαν δικαίωμα και άδεια χρήσης
χώρου επί της πλατείας και του πεζοδρομίου των Φοινικουδων,

ακριβώς απέναντι από τα υποστατικά τους.

Για να καταστεί δυνατή η υλοποίηση του Σχεδίου Αναμόρφωσης του Παραλιακού Μετώπου Φοινικούδων, τερματίστηκε η άδεια χρήσης χώρου του παραλιακού πεζόδρομου όλων των επηρεαζομένων ιδιοκτητιών μεταξύ των οποίων ήταν και οι αιτητές. Όλοι οι επηρεαζόμενοι παρέδωσαν την κατοχή των σχετικών χώρων.

Μετά την αναμόρφωση του παραλιακού μετώπου ο Δήμος Λάρνακας προέβη σε καταμερισμό του διαμορφωθέντος χώρου στους ιδιοκτήτες κέντρων/εστιατορίων της περιοχής.

Κατά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρνακας ημερ. 9.7.93, αναφορικά με την παραχώρηση άδειας χρήσεως στα κέντρα "Αρχόντισσα", "Royal Ris" (αιτητές) και "Red Feather" μετά από συζητήσεις διαμορφώθηκαν τέσσερεις διαζευκτικές εισηγήσεις. Μετά από ψηφοφορία το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε κατά πλειοψηφία την εισήγηση αρ. 2, που προνοούσε την παραχώρηση στους αιτητές χώρου επί της πλατείας/πεζόδρομου όχι ακριβώς απέναντι από το υποστατικό τους. Στους αιτητές και στους ιδιοκτήτες των υποστατικών που αναφέρονται πιο πάνω στάληκε στις 4.3.94 η επιστολή που επισυνάφθηκε ως παράρτημα Χ7 στη γραπτή αγόρευση των αιτητών, το περιεχόμενο της οποίας αποτελεί και το αντικείμενο της προσφυγής:

"Σας αποστέλλουμε συνημμένα Έγγραφο Άδειας Χρήσης Παραλιακού Χώρου με τους όρους υπό τους οποίους ο Δήμος Λάρνακας προτίθεται να σας παραχωρήσει άδεια χρήσης του παραλιακού χώρου που φαίνεται χρωματισμένος στο επισυνημμένο σχέδιο (χρώμα πράσινο για τον καλυμμένο χώρο και κίτρινο για τον ακάλυπτο). Τα τέλη τα οποία υποχρεούστε να προκαταβάλλετε προς το Δήμο κατά διμηνία αναγράφονται στην παράγραφο 3 του συνημμένου Εγγράφου.

Παρακαλώ όπως μας πληροφορήσετε γραπτώς κατά πόσο αποδέχεσθε τους όρους του πιο πάνω εγγράφου προκειμένου ο Δήμος να προχωρήσει με τα περαιτέρω το συντομότερο δυνατόν."

Οι αιτητές καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή στις 16.5.94 με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο τις ακόλουθες θεραπείες:

"Α. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση του καθ' ου που λήφθηκε σε συνεδρίαση του Συμβουλίου και η οποία κοινοποιήθηκε στους αιτητές με επιστολή 4.3.94 και

5 με την οποία αποφασίστηκε η παραχώρηση άδειας χρήσης του συγκεκριμένου περιορισμένου χώρου από τον παραλιακό πεζόδρομο των Φοινικούδων και όχι ο ευρισκόμενος έναντι του κέντρου των αιτητών “Royal Ris” είναι αυθαίρετη, παράνομη άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

10 Β. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του καθ’ ου να εγκρίνει ταυτόχρονα και/ή παράλληλα την χορήγηση συγκεκριμένου χώρου επί του παραλιακού πεζόδρομου στις Φοινικούδες στους Red Feather Pub και Εστιατόριο Αρχόντισσα που βρίσκεται έναντι του κέντρου των αιτητών είναι άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.”

15 Στις 5.9.94 οι αιτητές υπέγραψαν “Άδεια Χρήσης Παραλιακού Χώρου” (Παράρτημα Δ στη γραπτή αγόρευση του δικηγόρου για τον καθ’ ου), με την οποία ο Δήμος τους παραχώρησε άδεια χρήσης για το συγκεκριμένο χώρο την παραχώρηση του οποίου προσβάλλουν με την παρούσα προσφυγή.

20 Προηγήθηκαν διάφορες επιστολές διαμαρτυρίας των δικηγόρων τους προς το Δήμο και επιφύλαξη των δικαιωμάτων των αιτητών αναφορικά με την κατανομή του συγκεκριμένου χώρου.

25 Ο δικηγόρος των αιτητών πρόβαλε ως λόγους ακυρότητας τα ακόλουθα:

1. Η μη κατανομή και στους αιτητές χώρου έναντι του υποστατικού τους αποτελεί δυσμενή διάκριση.
- 30 2. Οι αιτητές έχουν έννομο συμφέρον να εγείρουν την παρούσα προσφυγή αφού πλήττεται, μεταξύ άλλων, και το δικαίωμα εργασίας τους.
- 35 3. Η ενέργεια του καθ’ ου η αίτηση είναι αντίθετη με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης, παραβιάζει το δικαίωμα εργασίας των αιτητών και προσβάλλει το αίσθημα των πολιτών προς τη διοίκηση.

40 Ο δικηγόρος του Δήμου ήγειρε δύο προδικαστές ενστάσεις, συγκεκριμένα ότι:

- α) Η προσβαλλόμενη πράξη δεν εμπίπτει στον τομέα του δημοσίου δικαίου.

β) Οι αιτητές αποδέκτριαν ανεπιφύλακτα την προσβαλλόμενη απόφαση και συνεπώς δεν έχουν οποιοδήποτε έννομο συμφέρον.

Θα ασχοληθώ πρώτα με την πρώτη προδικαστική ένσταση που υπόβαλε ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση, που αφορά το ερώτημα κατά πόσο η προσβαλλόμενη πράξη εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου ή του ιδιωτικού δικαίου. 5

Ο διαχωρισμός αυτός είναι πολλές φορές δύσκολο να καθοριστεί, πλην όμως υπάρχει πλούσια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου επί του θέματος. Στην υπόθεση **Tamassos Tobacco Supplies v. Δημοκρατίας** (1991) 3 Α.Α.Δ. 407, που είναι απόφαση της Ολομέλειας, είχα την ευκαιρία να ασχοληθώ με το θέμα αυτό όπου στη σελ. 413 ανάφερα: 10 15

“...το πεδίο του Δημοσίου Δικαίου διακρίνεται από το Ιδιωτικό Δίκαιο ανάλογα με το σκοπό τον οποίο η νομοθεσία αποβλέπει να προάξει και το ενδιαφέρον του κοινού στη συγκεκριμένη λειτουργία και αποφάσεις.” 20

Η απόφαση αυτή βασίστηκε στην **Antoniou and Others v. Republic** (1984) 3 C.L.R. 623, όπου η διάκριση μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου διευκρινίζεται με σαφήνεια από τον τότε Δικαστή και τώρα Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου Πική. Στη σελ. 627 ειπώθηκαν τα ακόλουθα: 25

“The Supreme Court was alive to the conceptual difficulties inherent in drawing the dividing line between acts of administration in the domain of public law on the one hand and in the domain of private law on the other. In one sense the public is interested in every decision of the administration. Underlying the above decisions is the appreciation by the Court that the degree of interest on the part of the public in actions of the administration varies in proportion to the extent to which such decisions are likely to affect the public or sections of it. The Supreme Constitutional Court adopted a practical test to chart the line of demarcation between decisions in the domain of public and private law. It revolves round the primary object of the act or decisions. If the decision is primarily aimed to promote a public purpose it falls in the domain of public law; otherwise in that a private law. Naturally the public has a livelier interest in public purposes.” 30 35 40

Οι πιο πάνω αποφάσεις αναφέρθηκαν και σε πρόσφατη απόφαση

της Ολομέλειας, απόφαση πλειοψηφίας Δρ. Δημήτρη Γεωργίου v. Α.Η.Κ. (1995) 3 Α.Α.Δ. 424.

5 Με βάση την προαναφερθείσα νομολογία και λαμβάνοντας υπόψη το υλικό που τέθηκε ενώπιόν μου, εξέτασα τον πρωταρχικό σκοπό που επιδιώκετο να εξυπηρετηθεί με την προσβαλλόμενη πράξη και κατάληξα στο συμπέρασμα ότι ο σκοπός αυτός δεν στόχευε στην προώθηση οποιουδήποτε δημόσιου σκοπού ή συμφέροντος, αλλά τουναντίον είχε στόχο την εξυπηρέτηση των ιδιωτικών 10 συμφερόντων των επιχειρηματιών, συμπεριλαμβανομένων και των αιτητών που διατηρούν ξενοδοχεία, κέντρα αναψυχής και εστιατόρια έναντι του χώρου για τον οποίο γίνεται λόγος. Η άδεια χρήσης των χώρων αυτών σκοπό είχε να εξυπηρετήσει τις επιχειρήσεις τους και όχι να προωθήσει οποιουδήποτε δημόσιο σκοπό ή 15 συμφέρον.

Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη πράξη εμπίπτει στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου και επομένως η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη γιατί δεν υπόκειται σε αναθεώρηση με 20 βάση το Άρθρο 146.1 του Συντάγματος. Με την κατάληξη αυτή δεν κρίνω σκόπιμο να ασχοληθώ με την άλλη προδικαστική ένσταση ή με την ουσία της προσφυγής.

25 Η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.